

Till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Byggherrarna är en branschorganisation för professionella och långsiktiga byggherrar som bygger för egen drift och förvaltning. Som branschorganisation arbetar vi för att stärka och utveckla byggherrrollen och det svenska samhällsbyggandet. Föreningens medlemmar beställer årligen byggprojekt för mer än 150 miljarder kronor.

YTTRANDE

Byggherrarna har valt att ett avgränsa remissvaret till de avsnitt av nationell plan som berör Trafikverkets förutsättningar att verka som byggherre och Trafikverkets roll som forskningsfinansiär för samhällsbyggnadssektorn.

I övriga delar avstår vi att lämna synpunkter.

7.6 FORSKNING OCH INNOVATION

Trafikverket föreslår att fyra fokusområden prioriteras 2026–2037. Byggherrarna ser positivt på området som behandlar "Ökad effektivitet och produktivitet inom infrastrukturområdet, med fokus på att optimera resurser och processer".

Byggherrarna vill med utgångspunkt i nämnda forskningsområde uppmärksamma för regering, såväl som för Trafikverket, att det finns ett flertal s.k. megaprojekt i landet (ofta definierat som projekt större än 6 miljarder SEK). Det gäller allt från Trafikverkets egna infrastrukturinvesteringar till nya kärnkraftsreaktorer, industrisatsningar, försvarsinvesteringar och förvaring av kärnavfall.

Att bedriva megaprojekt är en utmaning. Projekten är ofta komplexa och internationell forskning pekar tydligt mot att riskerna för att gå över tid och budget är överhängande.

I Norge har det sedan mer än 20 år tillbaka funnits ett statligt program för uppföljning av stora offentliga projekt. Programmet finansieras av Finansdepartementet och drivs genom NTNU – Norwegian University of Science and Technology. <https://www.ntnu.edu/concept/the-programme-s-founder>

Byggherrarna anser att liknande strukturer bör finnas i Sverige. Det handlar om att såväl skattepengar som privat investeringskapital ska användas effektivt i samhällsbyggnadssektorn. Mot bakgrund av detta har Byggherrarna initierat ett nätverk för byggherrar och beställare i stora projekt, men vi ser samtidigt ett behov av långsiktigt tryggnadsresurser för ändamålet och samlade forskningsinsatser.

Det är inte självklart att Trafikverkets forskningsmedel ska användas för detta ändamål eller om Trafikverket har resurser och förmåga att samordna en sådant program och forskningsinitiativ. **Regeringen bör däremot vara medveten om att behovet är angeläget** och bör därför se över vilka möjligheter det finns för långsiktiga finansieringsmodeller på området.

10 GENOMFÖRBARHET

Byggherrarna ställer sig positiv till att planen framhåller att affärsformer, relationer till leverantörer och upphandling som nyckelfrågor. **Byggherrarna vill dock påpeka** att utvecklingsarbete inom upphandlingsområdet kräver tid och strukturer för erfarenhetsåterföring både internt, extern och över tid.

Byggherrarna understryker därför behovet av att etablera strukturer för långsiktig uppföljning. Det är centralt att och undersöka hur arbetet med planering, kravställning, upphandling och genomförande, utvecklas över tid. Arbetet bör vara del av den långsiktiga och strategiska kompetensförsörjningen i sektorn (se även Byggherrarnas kommentar avseende Forskning och innovation ovan).

11 KOSTNADSSTYRNING

Vi delar planens slutsats att det finns behov av att öka det statistiska underlaget för kostnadsstyrning. Det bör speglas i Trafikverkets forskningsfinansiering.

Vänliga hälsningar,

Tommy Lenberg

VD

Enligt uppdrag

Lilly Rosander, affär- och branschutvecklingsexpert